APRIL
1 S Hugon
2 N Cvetna nedelja
3 P Rihard, škof
4 T Izidor
5 S Vincencij
6 Č V. čet., Viljem
7 P Veliki petek
8 S Velika sobota
9 N Velikanoč
10 P Mehtilda
11 T Leon I.
12 S Saba, muč.
13 Č Hermenegild
14 P Lidvina
15 S Peter Gonz.

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — pa boja za zmago!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

ŠTEV. (NO.) 69. CHICAGO, ILL., TOREK, 11. APRILA — TUESDAY, APRIL 11, 1939 LETNIK (VOL). XLVIII.

Zasedba Albanije razburila Evropo - Papež poziva k miru

Hitler in Mussolini ponovno pokazala, da lahko brez kazni po svoje gospodarita po Evropi. — Italijani ugrabili Albanijo potem, ko so premagali oster odpor prebivalstva. — Anglija in Francija "mirni".

Pariz, Francija. — Fašistična os Rim-Berlin je zadnji teden ponovno dokazala, da lahko izpreminja zemljevid Evrope, kakor se ji zdi, da se bo bolj skladalo z njenimi načrti in cilji, ne, da bi ji bilo treba kaj resnejše jemati v poštev, kaj druge države o tem mislijo; postavijo jih enostavno pred izvršeno dejstvo in potem šele odgovarjajo, po svoje seveda, na razna vprašanja.

To metodo je uspešno uporabljal doslej Hitler in v tem ga je koncem tedna enako uspešno posnemal njegov zaveznik Mussolini in rezultat tega je, da neodvisne kraljevine Albanije ni več. Izginila je na podoben način kakor pred nekaj tedni Češoslovaška. Razlika je bila le ta, da so se Čehi brez odpora uklonili pritisku ter s tem obvarovali svojo domovino razdejanja ter preprečili brezpomembno prelivanje krvi, dočim so se je arnavtsko prebivalstvo Albanije postavilo po robu in se spustilo v boj z Italijani, ki so prišli, da zasedejo njegovo domovino. Štirikrat so bili Italijani odbiti, predno so mogli nadaljevati prodiranje, toda njih številčna premoč in moderno orožje je končno zmagalo nad slabo oboroženimi Albanci. In tako je zdaj cela Albanija v fašističnih rokah.

Ta novi mednarodni rop je spravil evropske države v pravo paniko, katero skušajo na zunaj sicer prikriti, tolažeč se, da ni nikakega povoda za alarm, kar pa se jim ne posreči posebno. Zlasti jugovzhodne države,prva med njimi Jugoslavija, so razburjene do skrajnosti, kajti vedo, da ni za nje nobene sigurnosti več, ako se ne napravi konec fašistični agresivnosti, in tako skušajo z novo vnemo medsebojno zvezo utrditi, da bodo lahko nastopile skupno z Anglijo in Francijo, ako se boste namreč ti dve odločili sploh za kak energičen nastop.

Anglija doslej ni napravila nobenega drugega koraka,kakor, da je proti italijanski ugrabitvi "odločno protestirala"; da bi kaj ostrejšega podvzela, je težko verjetno. Isto velja tudi za Francijo, kajti ta enostavno sledi vodstvu Anglije. Dobro pretvezo za svoje krotko obnašanje najdete v "slovesnem zagotovilu" Italije, češ, da okupacija Albanije ni naperjena proti nobeni drugi državi, marveč, da je šla Italija tja samo svoje interese branit.

—o—

KONGRES POSVARJEN GLEDE LETAL

Washington, D. C. — Od dveh vplivnih strani, namreč od svetovalnega odbora za aeronavtiko in od armadnega vodstva, je prejel kongres zadnji petek svarilo, naj se ne zanemarjajo ameriške zračne sile. Povdarilo se je pri tem, da ima Nemčija boljše bojne aeroplane kakor Zed. države.

REAKCIJA NA POHODU

Duhovnik svari, da se stara garda vrača k oblasti.

—o—

Erie. — Father Ch. O. Rice, ustanovitelj Katoliške radikalne zveze v Pittsburghu, je imel nedavno pridigo v katedrali sv. Petra, v kateri je izrazil resno svarilo, naj bodo katoličani pozorni, da ne zapadejo propagandi reakcijonarnega gibanja, ki postaja čimdalje močnejše in ki hoče postaviti deželo v prejšnji stari red. To se je pokazalo z izidi zadnjih volitev, na kar je sledil kot rezultat izrek vrh. sodišča, po katerem so bile sedeče stavke proglašene protizakonitim, in opaža, da se to tudi v naraščajočem protisemitizmu.

—o—

ČASI SE IZPREMINJAJO

Chicago, Ill. — Pred 12 leti je bil C. A. Busick bogat mož; bil je prekupčevalec z zemljišči, obenem predsednik neke petrolejske družbe ter je stal v ozkih stikih z raznimi prominentnimi osebnostmi. Zadnji petek zvečer je bil isti mož, ki je zdaj star 58 let, aretiran pod obdolžbo, da je vnovčil neki ničvredni ček za $20. Busick je prišel s svojega nekdanjega bogastva popolnoma na nič in je padel tako globoko, da se je pričel vdajati malenkostnim sleparijam.

—o—

TEKMA Z "MUSTAČI"

Chicago, Ill. — Dijaštvo na chicaški univerzi vprizori vsako leto med seboj tekmo v tem, kateremu bolj hitro rastejo brke, in zdaj se je ta letna tekma otvorila zadnji petek ter bo trajala skozi dva tedna. Ob začetku so se morali tekmovalci obriti in zdaj ne bodo vzeli britve v roke do 21. aprila, na kar bo proglašen zmagovalec.

—o—

KRALJICA MORALA PO PORODU BEŽATI

Atene, Grčija. — Albanska kraljica Geraldina, ki je stara 23 let in se je s kraljem Zogom poročila nekako pred letom dni, si bo gotovo zapomnila. kdaj je postala kraljica, še bolj pa, kdaj se ji je rodil prvorojenec. Sin ji je bil rojen v sredo zadnjega tedna, toda že dva dni za tem je bila prisiljena vstati in bežati iz dežele pred Italijani, ki so zasedli njeno kraljestvo. Najprej je odpotovala v neko malo mesto blizu jugosl. meje, nato pa v grško mesto Solun.

—o—

TISOČERI TUJEZEMCI ODPUŠČENI Z WPA

Washington, D. C. — WPA administrator, F. C. Harrington, je objavil zadnji petek, da se je po zahtevi novega zakona, ki prepoveduje zaposlovanje tujezemcev na WPA, odpustilo z dela pri tej ustanovi doslej 45,500 tujezemcev. Od teh jih je največ v Illinoisu, namreč 9,838.

FANTASTIČNA NAPOVED

"Klerikalno diktaturo" napovedujejo v zapadnem svetu.

—o—

London, Anglija. — Znana Rutherfordova organizacija "Priče Jehove", vidi fantastične strahove, kateri groze od strani katoliške cerkve. Ta cerkev, pravijo, se pripravlja na pravo duhovniško diktaturo po celem zapadnem svetu. Nekemu časnikarju so povedali sledeče: Začetkom leta 1942 se namerava tukajšnji kardinal Hinsley nasilno polastiti vlade v Angliji in proglasiti duhovniško diktaturo. Podobni korak pa bo istočasno podvzel kardinal Mundelein ter se bo s pomočjo revolucije polastil vrhovne oblasti v Beli hiši. Toda tudi v Nemčija se bliža "klerikalna diktatura", oziroma obstoji tam že zdaj, češ, da je Hitler popolnoma pod kontrolo kardinala Faulhaberja, in oba delujeta roko v roki. — Dokaz, kake strahove vidi fanatizem.

—o—

BRATA SE NAŠLA PO 35 LETIH

Chicago, Ill. — Neko protestantovsko dobrodelno društvo ima običaj, da vsak mesec enkrat obdaruje v hiralnici v Oak Forest vse tamkajšnje stanovalce, ki so protestantovske veroizpovedi, s 25 centi. To se je vršilo tudi zadnji petek ter so se pri tem čitala imena po abecedi. Ko je bilo prebrano ime Johannes, je pristopil 63 letni William Johannes, ki prebiva v hiralnici že 28 let. Ni pa bil pravi, kajti v seznamu je stalo Adolf Johannes. William je nato povedal, da je imel brata, po imenu Adolf. toda o njem ni slišal že 35 let in domneva, da mora biti najbrž mrtev. Vodstvo hiralnice se je za zadevo začelo zanimati in je ugotovilo, da leži Adolf Johannes v bolnišnici tega zavoda. Peljali so Williama k njemu in tu sta se brata spoznala, Tako sta se našala po 35 letih ločitve; živela sta pet let skupaj v hiralnici, a nista vedela drug za drugega.

TEMNO NAPOVEDOVANJE SOVJETOV

Moskva, Rusija. — V italijanskem zasedanju Albanije je našlo sovjetsko časopisje novo priliko, da je udrihnilo po Angliji in Franciji ter povdarilo, da je sedanja agresivnost Italije nov rezultat podaje, h kateri ste obe velesili pristali v Monakovem. Obenem napovedujejo listi, da je korak Italije naperjen naravnost proti Jugoslaviji in, da bo ta postala prihodnja žrtev fašističnih velesil.

KRIŽEM SVETA

— **Madrid, Španija.** — Prebivalstvo tukajšnjega mesta se je pretekli teden v polni meri poslužilo zopetne pravice svobodnega udeleževanja pri bogočastju. Tako je na Veliki petek obiskalo tukajšnje cerkve okrog 500,000 vernikov.

— **Alexandria, La.** — V tukajšnji škofiji so ukrenili potrebno, da se bo katoliški list "Catholic Action" kmalu pričeli pošiljati v vse katoliške družine. Ta list je postal zadnjo jesen uradno glasilo nadškofije New Orleans ter škofij Lafayette in Natchez.

— **Amsterdam.** — Ako bo skušala nazijska vlada v Nemčiji zatreti katoličanstvo,se bo spravila na naravnost ogromno delo. S kraji, ki jih je Nemčija zadnje leto zasedla, šteje Nemčija zdaj okrog 90 milijonov ljudi, toda od teh je celih 45 milijonov, torej polovica. katoličanov.

— **Dunaj.** — Potom strahovanja, ki ga izvajajo na prebivalstvo, se je nazijem posrečilo doseči, da je okrog 16,000 nestanovitnih katoličanov odstopilo od vere samo v mestu Graz na Štajerskem. V večjih krajih je število odpadnikov sorazmerno še večje.

RESEN APEL EVROPI

Papež pozval svet, naj preneha s sovražnostmi in istočasno uvede pravičnost tudi na znotraj.

—o—

Vatikan.— Nujen poziv svetu. naj se vrne nazaj h Kralju miru in preneha z nevarnimi izzivanji, ki utegnejo zanetiti svetovni požar, je izrazil papež Pij zadnjo nedeljo s svojega trona v katedrali sv. Petra v svoji velikonočni poslanici.

Povdarjal je sv. Oče, da so sedanji dnevi taki, da ljudje z boječnostjo in strahom pričakujejo prihodnjosti. In povoda za alarm je v resnici dovolj. "Bržkone še nikdar niso bolj veljale prerokove besede 'Vpili so mir, mir, toda bilo ni nobenega miru', kakor veljajo ravno danes," je dejal papež ter nadaljeval: "Kako pa naj tudi bo mir, ako so pogodbe, slovesno potrjene, in zagotovilne besede izgubile tisto varnost in vrednost, ki je neobhodno potrebna podlaga za medsebojno zaupanje in brez katerih dobiva vneto zaželjeno razoroževanje, materijalno in moralno, z vsakim dnem manj možnosti za uresničenje? . . . Kadar se žezlo pravice nadomesti z nasilnim orožjem sile, naj se nihče ne čudi, da se na obzorju pojavljajo bliski vojne namesto zaželjene zarje miru."

Pozval pa je papež, naj države tudi v svoji notranjosti izvrše pravično ureditev, namreč, da "dobrine in bogastvo, s katerim je Bog obsipal svet v dobrobit svojih otrok, primerno razdele". Dokler se namreč ne bo v notranjosti dosegel mir, da se ne bo treba več revščini bojevati proti neizmernemu bogastvu, je težko pričakovati kakega miru tudi na zunaj, je povdaril.

—o—

"Amerikanski Slovenec" in "Novi Svet" sta lista, brez katerih bi ne smela biti nobena slovenska družina!

TIPIČNI AMERIŠKI DEČKI

Skupina dečkov, ki je bila izbrana v svrho končnega kontesta, v katerem se naj določi "najbolj tipičen" ameriški deček, namreč tak, ki po svoji zunanjosti in po svojem karakterju najbolj odgovarja lastnostim, ki bi jih pričakovali od ameriškega dečka. Glavni zmagovalec dobi $1000 nagrade, in ta sreča je zadela 13 letnega Karla McReady iz Louisville, Ky. (prvi na levi).

Iz Jugoslavije

Žalosten položaj delavstva v tovarni v Mislinjah, ki je bilo zaradi tega prisiljeno, da je stopilo v stavko. — Velik ogenj v Škofji Loki, ki bi kmalu zahteval človeške žrtve. — Smrtna kosa in drugo.

V boju za svoje pravice

Mislinje, 22. marca. — Samo tisti, ki mislinjsko delavstvo dobro pozna, kakor tudi tamkajšnje razmere, more verjeti, da je bilo delavstvo prisiljeno stopiti v stavko. Samo v eni trgovini dolguje tamkajšnje delavstvo nad 240.000 din, pa tudi v drugih trgovinah ne bo veliko razlike. Imel sem priliko videti, kako je v trgovino prinesla delavčeva žena še zapečateno kuverto z denarjem (tu je bila delavčeva 14 dnevna plača). Trgovec je skomignil z rameni, pomajal z glavo in rekel: "Ja ako ne boš prinesla več, ti bom moral ustaviti kredit".

V času, ko se je v Mislinjah hotelo razdeliti po agrarni reformi veleposestvo dr. Pergarja, je podjetje pobiralo podpise delavcev, češ, ako se ne podpišejo, se bo tovarna ustavila, ako pa pristanejo na to, da se njegovo veleposestvo ne razdeli, bodo imeli pri njem stalen zaslužek.

Ko se je pred 8 leti pojavila svetovna kriza, je tamkajšnje uvidevno delavstvo takoj pristalo na predlog podjetja, da so se znižale plače vsem delavcem za 30 par na uro. Podjetje je takrat obljubilo, da takoj, ko se bo zboljšala konjunktura, bo vrnilo odvzetih 30 par, mogoče pa dalo še več. Delavstvo je čakalo na boljšo konjunkturo, odnosno na podjetniške obljube 8 let in ko je teh 30 par končno po dveh poravnalnih razpravah ZZD delavstvu le priborila, so se začela ponovna izigravanja delavstva. Zato je delavstvo prepričano, da mora temu narediti konec in čeprav gleda lačnim otrokom v oči lačen brezposelni oče, je prepričan, da bo v tej posledni borbi prišel do svojih pravic. Zaradi trmastega stališča dr. Pergerja položaj postaja resen in se zaostruje.

—o—

Rešeni v zadnjem trenutku

Škofja Loka, 23. marca. — V noči od ponedeljka na torek je začela goreti domačija posestnika Franceta Kržišnika na robu Škofje Loke, kjer se pričenja Poljanska dolina. Ogenj se je silno hitro razširil in ni bilo mogoče rešiti niti gospodarskih objektov niti stanovanjskega dela poslopja. Goreti je začelo ob 2 zjutraj v drvarnici in na podu. Požar je prva zapazila Ana Volčičeva, soseda nasproti Kržišnika. Hitro je poklicala svojega moža in oba sta hitela za silo oblečena klicat Kržišnikove, ki so spali v srednjem delu stanovanjske hiše. Bilo je zadnji hip, ker so bili vsi Kržišnikovi že v smrtni nevarnosti. Prihiteli so gasilci, ki so urno začeli gasiti, vendar pa niso mogli rešiti Kržišnikovega doma, čeprav so napeli vse sile. Hiša je bila izdatno založena s senom, les pa je gorel kakor slama. Ogenj je Kržišniku uničil celo poslopje, veliko gospodarskega orodja. krmo in sploh vse, kar je imel v hiši. Škodo cenijo na 50.000 dinarjev. Požar je bil najbrž podtaknjen.

—o—

Hazardne igre

Kakor poročajo iz Kranja, je kranjska policija pred kratkim aretirala "Na Planini" 9 oseb, ki so tam "fucali" za denar. Pri aretirancih so našli blizu 2000 din in ker je policija smatrala da so ta denar potrebovali za to prepovedano igro, je denar zaplenila. Kmalu potem je policija aretirala v Kranju in na Primskovem zopet 6 oseb, pri kateri so našli nad 1200 din denarja. Vseh 15 ljudi je bilo aretiranih zaradi hazardnih iger.

—o—

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl Franc Poženel, upokojeni rotacijski strojnik v Jugoslovanski tiskarni, rojen v Kamniku pri Preserju l. 1874. — V Sostrem pri Ljubljani je umrl Josip Svetek, gostilničar, posestnik, mesar in trgovec. — V Podgori pri Št. Vidu nad Ljubljano je umrl Pavel Kavec, železničar v pokoju.

—o—

Stoletnica Janeza Beliča

Črnomelj. — G. Janez Belič je slavil 25. marca stoletnico svoje starosti, kakoršno le redko kdo učaka. Je to izreden slučaj. Mož je še čil in zdrav, le oglušil je, drugače pa še opravlja razna dela ta belokranjski očanec. G. Belič, je oče Mrs. Anton Stonič v Chicagi, ki biva na Kostner avenue blizu Archer Ave. Stoletniku so na dan 25. marca priredili veliko slavnost v Prosvetnem domu v Črnomlju, kjer so tega krepkega in še trdnega moža sina lepe sončne Belokrajine vsi občudovali. On pa, pravi poročilo, je z njimi rokoval in se pogovarjal, tako živahno, kako da bi bil šele 50 let star, mesto 100 let.

—o—

Jubilej

Šestdesetletnico rojstva je pred kratkim slavil g. p. Blaž Farčnik, frančiškan,ki je znan po Sloveniji kot slikar. Slikarsko akademijo je izvršil v Florenci v Italiji, in je bil za časa svetovne vojne interniran v južno Italijo. P. Blaž je veliko slikal po Sloveniji in tudi Amerika ima eno njegovih najbolj privlačnih slik, Marijo Pomagaj z Brezij, ki je v Lemontu, Illinois in je središče ameriških Slovencev.

—o—

Nesreča

Hlode je nakladal 20 letni delavec Jože Kaplan iz Rakitnice št. 70. Pri tem mu je padel na nogo težak hlod in ga močno poškodoval, da so ga morali odpeljati v ljubljansko bolnico.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.	*The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.*
Ustanovljen leta 1891.	Established 1891.
Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.	Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.
Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO.	Published by: EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago	Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544	Phone: CANAL 5544

Naročnina:		Subscription:	
Za celo leto	$5.00	For one year	$5.00
Za pol leta	2.50	For half a year	2.50
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	$6.00	For one year	$6.00
Za pol leta	3.00	For half year	3.00
Za četrt leta	1.75	For three months	1.75
Posamezna številka	3c	Single copy	3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Dnevni dogodki

Hacha in Chvalkovsky sta šla v Berlin. Hitler je zapretil, da bo pokončal Praho. Ustrašila sta se. Danes je Masarykov trg, najlepši v Prahi, "Hitlerplatz". What's the difference? — Von Ribbentrop in Urbsys konferirata radi Memela. Čemu? "Bist du nicht willig, so brauch ich Gewalt". Jutri je Memel nemški. — Slovak Tiso in Rutenec Vološin sta duhovnika. Baje so v ozadju — hlinkovci, ki "so ribarili in rovarili, intrigirali in demagogirali". Tako g. Molek. "Koza je dobila svobodo od volka". To bo pravilno. Hudo pada na "klerikalne ekstremiste". Naj sodi. Jaz sem imel z inteligenco med Slovaki in Rutenci zelo slabe izkušnje. Kmet in delavec? Dobra sta, ako imata dobre voditelje, sama sebi pripuščena sta — proletarca, otroka.

Dr. Jan Masaryk je govoril na shodu v Chicagu. Baje so bili Čehi in Slovaki skupaj. Tam niso. Dr. Masaryk je spregovoril nekaj v slovaščini. Vsi so ga razumeli, evo dokaza, da sta Čeh in Slovak le en narod. Žalostno, če je treba to še dokazovati. Dogodek. Hrvatom sem nekoč nekaj dokazoval, da imajo s Srbi isti jezik. Hudo so me gledali. Še sem dokazoval, da spadamo vsi Slovani skupaj. Bogami, od tedaj gledajo na drugo stran, ko se srečavamo. — V Varšavi je veliko veselje, ko imajo Poljaki z Madžari skupno mejo. Kaj Rutenci? V Varšavi bodo težko vedeli za kake Slovane. Skupno mejo? Kako dolgo? Če gre tako naprej, bo že jutri le ena meja, nemška prav za vse na vzhodu. — Jugoslovanski dijaki so demonstrirali v Beogradu. Ako so taki, namreč jugoslovanski, bi bilo vsaj nekaj v teh temnih dneh. Francijo so pozivljali, naj brani Čehe. Vidi se, da se ničesar niso naučili, in to ni nič. — Baje Jugoslavija nekaj utrjuje severno mejo. Kje? Ako Hitler začne korakati pri Mariboru, utegne v Zagrebu zadoneti "Slava Hitler — ali vsaj živio Hitler", kakor obljubuje sam dr. Maček. Do kam se je toraj pomaknila meja? Kdo bi jo branil pri Mariboru? — Neki so tudi žalostni v Beogradu. Zopet bi bilo vsaj nekaj. Pravijo, "da so to najbolj črni dnevi za slovanska ljudstva v zadnjih dveh stoletjih". Samole črni? Ali niso morda celo — smrtni? — Še je iz Beograda, da menda hitijo, da dobijo Hrvatje svojo avtonomijo. Kaj pa Slovenci? Figo? Rim pa pravi, da — svobodo hočejo Hrvati, kakor Slovaki, in dalje vidim, da hočejo svojo lastno vojaščino, pa bodo menda s to branili. O yeah. Pet milijonov je menda več ko petnajst miljonov, in Hitler se bo ustrašil pred Hrvati, kakor sta se Chamberlain in Daladier pred Hitlerem. Še nekaj špasa je v teh črnih dneh. — Ko bi bila pri hrvaški — avtonomiji za Slovence le figa. Ampak za nje bo — pest. In hrvaška avtonomija se bo že jutri izpremenila v — svobodo. Živio slobodna Hrvaška! Pač, ako bi odpadlo pri tem nekaj še na druge. Sloboda bo pa, kakor pri Slovakih, kjer je volk kozi milostno podaril svobodo. — Pri sodbi moramo biti tudi pri nasprotniku zelo počasni in previdni, tembolj pa pri takih, ki stojijo drugače na naši strani. Kdor sodi, je sam odgovoren. Socialist sodi sedanje voditelje na Slovaškem: "Uključitev v češkoslovaško republiko jim je presedala, Čehi so jim preveč framazonski, preveč brezverski. Oni so hoteli lastno, neodvisno, svobodno katoliško republiko". Sodbi ravno ne oporekam. Dejstvo je, da so Čehi vsaj začetkom zelo osorno nastopali, dasi so pozneje precej odnehali. Ako je tako "brezversko" nastopanje odvrnilo od njih Slovake, je to obžalovanja vredno radi narodne svobode obeh, ampak vsaj umevno je. Klerikalizem sem ali tja. Katoliško naziranje obsega socialne pravce, od katerih noben katolik ne more odstopiti. To ni noben klerikalizem. Narod lahko trpi. Kje je krivda? Koroška še nikakor ni bila naša, dasi smo upali, da bo. Izgubili smo. Dasi smo v tistih dnevih strankarstvo postavili za vrata, so že v dobi pred končno odločitvijo liberalni in socialistični elementi gledali le na to, da bi si utrdili med koroškimi "klerikalci" svoje strankarske postojanke. Stavim, da socialisti niso pridobili niti enega pravega socialista za Jugoslavijo, in radi liberalnega ruvanja je odpadel marsikak glas. Končno so vsi izgubili. Ali ne izgleda, da je bilo prav enako tudi v Čehoslovakiji? — Nočem soditi. Posledice se bodo šele prikazale. Bilo je nekaj let pred svetovno vojsko. Slučaj je nanesel, da sem prišel za nekaj časa v družbo, kjer je bilo večje število slovaških duhovnikov, od kaplana gor do kanonika. Sami zagrizeni mažaroni. Nisem mogel vzdržati med njimi. Ako prevladuje še danes med Slovaki ta duh, "brezverski" Čehi ne bodo vsega krivi, bolj bo kriv ta duh. Res bi bilo pravo čudo, ako so se svobodno obrnili na Hitlera, ker jim nazijski paganizem ni mogel biti neznan, in so morali vedeti, da pridejo iz češkega brezverstva v še hujši nemški paganizem. Težka je sodba. Če je pa bil vodilni motiv mažaronstvo, je slika tem bolj žalostna, in je bila pot v Berlin svobodna, iz gole mržnje do Prahe. Za kulize je težko pogledati, jasnejših razvitkov pa danes še ni. Počakajmo s sodbo.

TAKI LE SO...

Johnstown, Pa.

Pred nekako tremi leti je prinesel list "Prosveta" svojim čitateljem na najbolj vidnem mestu: Sijajna zmaga španskega delavstva. Delavski kandidati zmagali na vsej črti z ogromno večino. — Povdarjali so takrat, da se odpira španskemu ljudstvu raj in resnična demokracija. Demokracija pa, ki so jo dobili v roke skrajni levičarji, je bila tako grenka, da je v španskem ljudstvu rodila upor in civilno vojno, ki je bila ena najbolj krvavih vojn in najbolj razdiralna v sedanjem modernem času in ki še danes ni popolnoma končana. Pa so si tako-zvani "lojalisti" s svojo propagando pridobili simpatije večine demokratičnih držav, kakor tudi so od njih dobivali moralno podporo, celo tudi med Slovenci. Sedaj se bliža njih zvezda zatonu. — Jako lojalne so se skazali glavni voditelji sijajne demokracije. Umrli bi z onimi, kateri so jim sledili. A, kaj še! Pobrali so denar in dragocenosti ter odšli na varno v inozemstvo, kjer bodo živeli v obilici brez skrbi in brige, da bi bilo treba dati odgovor za svoja grozodejstva, ki so jih uganjali in razdejanja, ki so jih povzročali.

Take se kažejo ti junaški voditelji in ljubitelji delavstva. Ti se le bojuj, samo da jaz odnesem zdravo kožo in denar, pa če ti radi tega tudi pogineš, kaj me briga. — Da, lojalisti so junaki, ki jim ni primere v zgodovini, tako so pisali nekateri slovenski listi. Rebeli, pa seveda, največji barbari in morilci, ker so se upirali od naroda izvoljeni vladi. Pozabili so pa pri tem povedati, da ima narod pravico, če je res demokracija, odstaviti vlado. In, če mu vlada to pravico odreče, si jo hoče priboriti s silo. Vlada, ki krati pravice svojih podložnih, ni več demokratična. Če bi se bili komunisti uprli, bi bilo seveda vse prav. Ako se pa narod upre komunistom, je to seveda nepopravljiv zločin. V tem smislu so delali propaganado in celo prav uspešno. Cerkev je imela večino premoženja in ona je kriva revolucije. Klerofašisti more žene in otroke. — Tako in podobno ste brali z dneva v dan v brezverskih listih.

Zopet; Nemci in Italijani. To se sliši, kakor da Franco nima nobenega Španca na svoji strani in v svoji armadi. Ali more kdo verjeti, da bi se mogel kak general uspešno boriti s samo tujo silo proti lastnemu narodu in državi, za katero je ves narod? — Junaštvo brez primere v državni lojalistični armadi, kjer so mučili duhovnike, redovnike in redovnice na najhujše načine ki so jim ravno prišli na um. Menim, da ni treba posebno velikega junaštva strahovati mirne neoborožene ljudi, ki se nimajo s čim braniti, tudi če bi se hoteli. — Mar je junaštvo skruniti grobove, odkopavati in sramotiti trupla mrličev? O takem početju pač res ni primere v zgodovini, v tem ima "Prosveta" prav. Kaj tako podlega niso počenjali niti v onem "temnem" srednjem veku.

Nacionalisti, rebeli, fašisti so pa največji barbari, kar jih pozna zgodovina. Iz zraka morijo civilno prebivalstvo — otroke in žene. — Da, res žalostno in noben katoličan ne bo tega odobraval in prav gotovo tudi sam general Franco ne, ki prav gotovo ni namenoma dajal taka povelja, da so spuščali bombe na žene in otroke. — Zato se pa drznem vprašati, če morda ni španska lojalistična vlada namenoma nastanila žene, starčke in otroke v bližino vojaških skladišč in objektov, da si je tako na račun nedolžnih žrtev pridobila simpatije raznih svetovnih držav in to samo za svojo propagando, katero je razširjalo vse svetovno levičarsko časopisje.

Da vidimo kako so dosledni, poglejmo drugo novico, ki jo je prinesla Prosveta ravno istega leta, kot prvo, katero sem omenil v začetku — (pa če je bilo to dva tedna preje ali pozneje, je to kljub temu vseeno). Glasila se je: Obletnica socialističnega pokolja na Dunaju, ko je klerofašistična druhal navalila na socialistična stanovanja. Tega madeža ne bo katoliška cerkev nikdar vstanu izbrisati pred svetom. — Torej avstrijski socijalisti so se vprli državi in država kot taka, ne pa cerkev, je s silo zadušila upor. Prosveta je pa pisala, da je katoliška cerkev direktno odgovorna za ta pokolj in da si je vtisnila črn pečat na svoje čelo, ki ji bo za vedno ostal viden. — Tako torej, ker je bil socialistični upor na Dunaju zadušen potom države, je kriva katoliška cerkev, medtem ko so socialisti na pravem stališču. — V Španiji so se pa katoliki uprli proti socijalistični državi in zopet je kriva cerkev, socialisti pa so na pravem stališču. Rebeli na Dunaju mučeniki, rebeli v Španiji — barbari. — V španski lojalistični armadi brezprimerno junaštvo, v avstrijski na Dunaju — poulična druhal. Kako naj se to vjema z doslednostjo?

Pisali so nadalje: Naravnali topove in sprožili topovski ogenj na mirna delavska stanovanja; itd. Tako je bilo nadalje poročilo v Prosveti o dunajskem puču. Iz časopisja vemo zakaj. Zato, ker so se socialisti zabarikadirali v ta stanovanja, odkoder bi po njih načrtih postrelili vojaštvo in policijo. V slučaju pa, da bi se vojaštvo in policija ne dala brez obrambe postreliti, jih proglase za barbare in poulično druhal. V tem so pač res pravi mojstri. — Kaj bi na primer rekli, da se skrijem za hrbet žene, odkoder hočem nasprotnika uničiti? Prav gotovo bo skušal nasprotnik uničiti utrdbo, v tem slučaju bi bila žena, za katero sem se skril. Kdo bi bil potem kriv smrti žene? Gotovo jaz, ker sem se za njo skril. Je li to kavalirsko? Že v srednjem veku so plemiči gledali na to, da so bile žene in otroci prvi na varnem. Naši moderni in prosvitljeni naprednjaki se pa v času preiskušnje skrivajo za nedolžno deco in ženska krila, potem pa trobijo v svet o svojem junaštvu. V srednjem "temnem" veku, čez katerega tako tožijo, so rabili za obrambo ščite iz lesa, naši napredni samohvalni človekoljubi pa postavijo za svoj ščit žene in otroke, samo da bi njih koža ostala cela. Ali morete pokazati na večje barbarstvo v zgodovini? Bo li vam mogoče izbrisati ne samo črne, pač pa tudi krvave madeže z vaše ateistične zgodovine? Povejte že enkrat svojim čitateljem resnico, ako ste zares tako človekoljubni kakor trdite da ste. Povejte jim brez zavijanja. Doli hinavska lažnjiva očala in pišite kakor vidite in čitate. Dajte, povejte javnosti, kaj vse so počeli vaši junaški "demokrati" v Španiji, Rusiji, Meksiki in tudi Avstriji. Če ste človekoljubni, vam morajo biti vsi ljudje enako vredni. Zato pa poročajte resnico, enako za obe strani, da bodo tudi vaši somišljeniki vedeli, koliko muk morajo pretrpeti nedolžne žrtve povsod, kjer pride do moči napredna stranka, vaše vrste demokracija.

Math K.

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Državljanska šola

Cleveland, O. — Koncem marca je bil zaključen zimski termin državljanske šole na 55. cesti in St. Clair Ave. V četrtek 13. aprila ,se prične zopet pouk in bo trajal do sredine meseca junija. Kdor še ni ameriški državljan in namerava še letos postati, naj se vpiše v to šolo in bo dobil vsa potrebna pojasnila.

Smrt pionirja

Calumet, Mich. — Pred kratkim je na svojem domu v New Town naselbini umrl eden najstarejših tukajšnjih slovenskih pionirjev George Mišica, v starosti 79 let. Pokojni je bil doma s Talčega vrha v Beli Krajini in je prišel v Ameriko na Calumet pred 52 leti. Več let je trpel na hudem revmatizmu, ki ga je tako zvil, da je le s težavo hodil, vendar je bil neposreden vzrok njegove smrti srčna kap. Zapušča soprogo in pet otrok. od katerih je en sin učitelj na tukajšnji višji šoli, ena hči pa učiteljica v Dowagiac, Mich. Pokopan je bil iz cerkve sv. Jožefa..

Prva nagrada

Geneva, O. — Nettie in Dorothy Pečjak, sta dobili prvo nagrado, ko je njih havajski orkester v družbi z več drugimi umetniki nastopil tekom amaternega programa v Harbor gledališču v Ashtabula Harbor, Ohio.

Šola za odrastle

Chicago, Ill. — Rojaki. ki še nimajo državljanskega papirja, pa žele postati ameriški državljani, kar je zelo priporočljivo, naj bi se potrudili v večerne šole, kjer dajejo pouk o državljanstvu. Tako je odprta državljanska šola vsak torek in četrtek na 1850 So. Throop St. in sicer od 7 do 9 ure zvečer. Na 1814 So. Leavitt St. vsak četrtek od 7 do 9 zvečer. Na 1852 W. 22nd Pl. vsaki torek od 7 do 9 ure zvečer; in na 1900 West 23rd St. vsak četrtek od 1 do 3 ure popoldne. — Kdor želi pohajati v te večerne šole, naj se omenjene dneve zglasi v dotičnih prostorih.

Vest iz domovine

Pueblo, Colo. — Tukajšnja rojakinja Mrs. Jennie Jarc je prejela iz starega kraja žalostno sporočilo, da ji je v vasi Vranja peč na Gorenjskem umrla njena pol sestra Kati Trtnik, rojena Golob. Nad 30 let je bila zaposlena v tobačni tovarni. Umrla je za hudo boleznijo za — rakom. Mrs. Jarc priporoča svojo sestro v molitev.

Vesti iz domovine

Ely, Minn. — Rojakinja Katarina Gődec je prejela iz starega kraja žalostno vest,da ji je v Dolenjem Suhorju pri Metliki umrla njena sestra Ana Fink, rojena Težak, po domače Ražičnikova, v starosti 51 let. Zapušča mater in sestro, tukaj pa dve sestri in sicer zgoraj omenjeno in še eno v Hibbing, Minn.

Smrt pobira

— V Clevelandu O., je umrla Matilda Walland, rojena Štanfal, v starosti 64 let. Doma je bila iz Livolda pri Kočevju in je bivala v Ameriki 46 let. Zapušča moža dva sina in štiri hčere.

— V Pittsburghu, Pa., je umrla Mary Flore, rojena Sopčič, v starosti 69 let. Doma je bila iz Gradca v Beli Krajini in je prišla v Ameriko že pred svetovno vojno. Zapušča moža in dva sinova, katerih eden služi v ameriški armadi.

ŠPANSKE UMETNINE V ŠVICI

Seznam glavnih španskih umetnin, ki so trenutno zbrane v palači Društva narodov, bodo v kratkem začeli delati.

Slikar Jose-Maria Sert, ki je prišel na srečno misel,spraviti umetniške zaklade svoje domovine v zavetje palače Društva narodov in pa umetnostni kritik Eugenio d'Ors sta bila od generala Franca pooblaščena, da prisostvujeta pri delu tega inventarja. Seznam bodo delali pod visokim pokroviteljstvom glavnega tajnika Društva narodov Jožefa Avenola.

Umetnine so spravljene v 800 zabojih in so spravljene v desnem krilu ženevske palače. Seveda se razni ljudje s skrbjo sprašujejo, v kakšnem stanju bodo našli umetnine,ki so v teku treh let že toliko preromale. Nekatere redke priče pravijo, da so umetnine popolnoma dobro ohranjene in niso prav nič poškodovane.

Seznam glavnih del umetnikov Velasqueza, Gova, Rubensa Rembrandta in drugih, ki so shranjena v teh zabojih, bodo končali najmanj v šestih tednih. Potem bo v Ženevi razstava, ki jo z velikim zanimanjem pričakujejo. Razstavo bodo priredili v Umetniškem in zgodovinskem muzeju, kajti v palači nimajo tako velike dvorane, ki bi mogle sprejeti vase toliksno število umetnin.

Tako bo Društvo narodov, ki je bilo rojeno za najlepše poslanstvo — mir, človeštvu vsaj nekaj koristilo, če se ne bo zgodila kaka nesreča, ali pa ne bodo slik pokradli.

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO" (87) (Metropolitan Newspaper Service) **Napisal: Edgar Rice Burroughs**

"Po kaj si prišel sem?" je jezno in oblastno vprašala kraljica Atka Tarzana, ki je pogumno, četudi z zvezanimi rokami stal pred njo. "Da rešim moje prijatelje," ji odvrne. "Ti si pobil mnogo mojih vojakov," reče kraljica. "Še več bi jih bil, če bi se pošteno borili," odgovori Tarzan.

Atka, ki je dosedaj gledala Tarzana z očmi jeze in zapovedovalnosti, je pri tem odgovoru naglo spremenila svoj pogled v skoro prijaznega in z mehkim glasom začela: "Bodimo torej prijatelji. Slišala sem, kako junaško si se boril na reki in zmagal. Ti bi mi bil v veliko pomoč, če bi bil zvest."

Po teh besedah se je kraljica Atka nagnila nenavadno naprej proti Tarzanu in nadaljevala z mehkim glasom: "Priseži mi udanost in boš prost." "In moji prijatelji?" "Oni morajo biti kaznovani." — "Potem pa ne prisežem!" Na ta odgovor je Atka vzrojila in zakričala stražniku: "Proč z njim!"

Nekaj časa po tem neuspešnem pogovoru s Tarzanom, je Atka pridirjala v vsem svojem kraljevem veličanstvu v podvodni tempelj, da izgovori sodbo nad ujetniki. Ko je prišla do Helene, je rekla: "To dekle odpeljite v malo sobico, kjer naj počasi utone, ostali bodo trpinčeni in umorjeni!"

POZOR! Poglej na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnine potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

TRETJA NEDELJA V APRILU

"Začetek modrosti je strah Gospodov (Preg. 1, 17)".

Noben človek ni niti trenutka varen v tem življenju. Vera in izkušnja te učita, da milost božja v tem življenju ni nič stalnega in gotovega, temveč da jo moreš prav lahko vsak čas izgubiti; in če si jo izgubil, moreš enako vsak čas nesrečno umreti brez milosti božje. Ali ti ni to zadosti, da vedno živiš v koristnem in svetem strahu, in da se vrneš nazaj, če bi živel v grehih? Gotovo se izveličaš, ako vedno živiš v pametnem strahu. Celo visoki in mogočni nebeški duhovi so se pogreznili v pogubo, ker jih je zapustil strah in z njim milost božja. Zato tudi v ljubezni spopolnjeni svetniki nikoli niso bili brez strahu. Nasprotno. Na ta strah so, kakor na trden temelj, zidali svoje notranje življenje.

Pač pravi sv. Janez o popolnosti: "Strahu ni v ljubezni, temveč popolna ljubezen izžene strah (1. Jan. 4, 18)", a to pravi le, ker mora nas ljubezen nagibati, da v ljubezni delamo in se žrtvujemo. V ljubezni moramo služiti Bogu, nikakor ne v strahu; strah ni tako močan, da bi mogli doprinašati žrtve, strah stori le najpotrebnejše. Ljubezen toraj naj deluje v duši tvoji, ker ta ljubezen je duh od zgoraj, ki dušo prešinja. Sveti strah pa naj je trdna podlaga tvojega življenja v Bogu, da te s spoštovanjem do Boga ne zapusti kdaj tudi ljubezen do njega. Ne boj se, da ti sveti strah vzame mir dušni, ali ti zagreni življenje. Ali se bojiš Boga, in potem boš uživljal velik dušen mir, ker se ti razen njega ni treba ničesar bati; ali se Boga ne bojiš, in tedaj boš večno nemiren, ker ti nihče ne more dati pravega dušnega miru, razen Bog sam.

"Moje srce je nemirno" pravi veliki sv. Avguštin, "dokler ne počiva v Tebi".

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Slovenski in hrvatski delavci v Abesiniji

Po uradni statistiki se je od začetka vojnih operaci v Abesiniji pa do konca junija lanskega leta iz Julijske Krajine in Zadra celotno priselilo v Abesinijo 4305 delavcev, vrnilo se jih je v tem času 3389 in umrlo 44, tako da bi bila tedaj še prisotna samo 872,od teh so pa naši cenitvi 523 Slovenci in Hrvati. Število prisotnih je vsekakor bilo večje, kajti med delavce, ki so umrli ali ki so se vrnili v domovino, so všteti tudi oni, ki so prišli v Abesinijo kot vojaki in so se po končani vojaški službi naselili kot delavci. Zato smo tedaj trdili, da je bilo število slovenskih in hrvatskih delavcev ob višku okoli 2000, in da se je ob koncu junija 1938 vrtelo okoli 600.

V drugi polovici 1938 se je število le neznatno izpremenilo. Po uradni statistiki sta se preselila iz Julij. Krajine in Zadra julija meseca 2 delavca, avgusta 1, septembra 3, oktobra 13. novembra 2 in decembra 2, celotno tedaj 23 delavci, od teh po našem ključu verjetno 14 Slovencev in Hrvatov.

Glede vrnitve v domači kraj in smrtnih slučajev so na razpolago podatki samo do konca oktobra 1938. Tako izvemo da se jih je vrnilo v juliju 11, v avgustu 57, v septembru 54 in v oktobru pa 63, celotno tedaj 285, umrli pa so do konca oktobra 4, tako da bi po teh statističnih podatkih bilo ob koncu oktobra v Abesiniji celotno iz Julijske Krajine in Zadra 606 delavcev. Število pa je iz gori omenjenega razloga prenizko cenjeno, kajti med vrnivšimi se in umrlimi delavci so tudi nekateri bivši vojaki.

Prav iz tega razloga, da taka statistika ne podaja prave slike, so tudi uradni viri za zadnja meseca 1938 opustili podatke o reinpatriiranih, umrlih in prisotnih delavcih ter navajajo odslej samo še število priseljenih delavcev. Na novo se je priselilo v novembru in decembru 1938 razmeroma zelo malo delavcev, iz vse Italije komaj 704, iz Julijske Krajine pa 4. Verjetno je, da so pridržali tudi v tem času več vojakov kot delavce, toda o tem ni nobenih podatkov. Očitno jih smatrajo kot vojake na dopustu, ako ne morda za vojake, ki začasno opravljajo civilne posle. Po navedenem moremo vsekakor sklepati, da je bilo ob začetku 1939 vsaj 500 slovenskih in hrvatskih delavcev v Abesiniji.

—o—

S smučmi pod vlak

Po nesrečnem naključju je zadnjič 8 letni dečko Škilan Armand pri Sv. Ani privozil na smučeh prav tedaj k železniški progi, ko je šinila mimo lokomotiva električnega vlaka. Pri vsej nesreči pa je imel le še toliko sreče, da ga je "littorina" zbila s proge v stran in ga ni povozila. Otrok se je onesvestil, reševalci pa so ga kmalu odpeljali v bolnišnico in ga tam takoj operirali.

—o—

Družba za uvoz jugoslovanskega lesa

Kakor poročajo italijanski časopisi bo v kratkem ustanovljena v Trstu posebna družba za uvoz jugoslovanskega lesa. Ves uvoz lesa v Italijo bo upravljalo pet družb, ločenih med seboj z ozirom na države, iz katerih bo les prihajal. Za jugoslovanski uvoz lesa bo družba torej v Trstu. Vsaka družba bo imela pet milijonov glavnice in vsak trgovec bo moral postati družabnik teh družb, od katerih bo dobavljal les. Pri vsaki družbi bo moral podpisati delnico za 1000 lir, skupno torej 5000 lir. Sedeži družb bodo v Trstu, Benetkah, Genovi, Neaplju in Kataniji. Tržaška družba bo imela v rokah jugoslovanski uvoz beneška družba samo nemški uvoz itd. Tako bo ves les iz Jugoslavije šel skozi Trst in samo skozi eno družbo. Prednosti družbe bodo predvsem: kontrola nad cenami, izključitev vsakega posredovanja, uvedba discipline v domači produkciji in druge.

—o—

VESTI S SLOVENSKE KOROŠKE

"Koroški Slovenec" piše: "V uredništvo prihajajo vesela pritrdila, da naš list redno in mirno izhaja. Mamica z gora nam piše, kako potrta je vsa njena družina, če kdaj njen tedenski prijatelj izostane. Pri nehoteni zapreki ali zamudi nas od vseh strani oblegajo z vprašanji, kako je z listom. Založništvo in uredništvo se trudita, da bi ostala povezanost med listom in čitatelji krepka in čvrsta kot doslej".

Iz Brnce poročajo: 9. marca je ravnatelj tovarne Katz in Klump. dr. Gäbler sklical vse v obratu zaposlene delavce in jih med drugim pozval, naj v obratu govorijo med seboj samo nemško, češ "ker se nahajajo na nemških tleh". Delavci so ravnateljev poziv začudeni vzeli na znanje, ker sicer ni navada, da bi podjetniški ravnatelji dajali narodno-politične smernice.

Iz Glinj pišejo: Sredi naše vasi stoji lična hišica — poslopje požarne brambe. Kar pomnijo ljudje, je bil na hišici napis: "Slava Bogu,bližnjemu v pomoč!" Že dalj časa se je govorilo. da bo moral biti ta napis odstranjen, in res je pred kratkim izginil kar čez noč.

Štamcev Tonček z Bajtiš je neopaženo popil steklenico lizola. Čeprav so takoj poklicali zdravnika, je otrok v hudih bolečinah kmalu umrl.

Barje okoli Zablatniškega jezera nameravajo tekom letošnjega poletja izsušiti. S tem bo pridobljenih več desetin hektarov plodne zemlje.

Celovška Kolodvorska ulica je dobila moderno velemestno razsvetljavo. Pozneje nameravajo enako razsvetliti še ostale večje ulice in trg.

V Borovljah je umrl dolgoletni vodja tamošnjega konzumnega društva Karl Stummer. Rodom je bil Nemec, vendar je vedno rad govoril slovensko in bil splošno znan kot miroljuben in pravičen človek.

Pri Celovcu nameravajo zgraditi veliko gledališče pod milim nebom.

Nesreča pri delu. (St. Martin — Šmartin pri Rožeku.) Mladega, komaj 20 letnega čevljarja Avgusta Wucelo je dosegla huda nesreča. S čevljarskim nožicem je rezal usnje, pri tem spodrsnil ter se zabodel v črevo. Rana je bila precej globoka, črevesje pa ni poškodovano. Prepeljali so ga v bolnico v Beljak.

USODNA AEROPLANSKA NESREČA

Na sliki se vidijo ostanki razbitega potniškega aeroplana, ki je nedavno treščil na zemljo na letališču v Oklahoma City, Okla., ter se vnel. Ob življenje je prišlo pri tem osem oseb.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Ogenj

Pri Sv. Bolfeniku v Slovenskih goricah se je vnela hiša posestnika Jožefa Fišerja. Ogenj se je razširil tudi na gospodarska poslopja in jih uničil vse do tal, ker je bilo gašenje zaradi pomanjkanja vode zelo otežkočeno. Škode je okolu 30.000 dinarjev. — Požar je nastal zaradi slabega dimnika.

—o—

Barbarstvo

Od Sv. Marjete nižje Ptuja poročajo, da so neznani zlikovci neke noči olupili 55 mladih jablan kmetu Alojziju Mešku v Gajovcih. Jablane so rastle že deseto leto in so pod krono vse olupljene za dva pednja na dolgo in s tem seveda uničene. Meško trpi škode najmanj 5500 dinarjev.

—o—

Nemški državljani se organizirajo

Iz Maribora poročajo, da so ši nemški državljani, ki žive v Mariboru ali v območju mesta, ustanovili svoje podporno društvo "Deutscher Hilfsverein", ki je nekak naslednik prejšnjega avstrijskega podpornega društva.

—o—

Nevaren konj

Pred kratkim je 70 letni posestnik Janez Ulčar, po domače Savelj, iz Zgornje Besnice v litijskem okraju spravljal drva iz gozda. Na lepem se je konj spodtaknil in padel, da ga ni več mogel spraviti na noge. Ulčar je stopil domov po kos kruha v nadi, da si bo žival z grižljajem opomogla in se laglje pobrala s tal. Ko je Ulčar hotel stlačiti konju kos kruha v gobec, je konj na lepem udaril s čeljustmi skupaj in odgriznil gospodarju palec. Stari Ulčar, ki je vdovec in sam, bo težko preživel nesrečo, toda še hujše je to, da mu je tudi konj poginil.

—o—

Novo letovišče

Na otoku Mljetu bodo uredili gozdarski dom in letovišče. Ta dom bodo uredili v starem benediktinskem samostanu, v katerem je pokopan eden izmed članov bosanske dinastije Tomaševičev. Ta samostan je na malem otočiču, ki se nahaja na jezeru otoka Mljeta. Kraj je zelo romantičen.

—o—

Z desko

Z desko je namlatil neki fant 44 letnega kočarja Jožeta Novaka iz Cerovca pri Ptuju, ker mu je ta branil iti po neki poti. Novak je moral zaradi poškodb v ptujsko bolnico.

—o—

Nevaren ogenj

V delavnici mizarskega mojstra Franca Kerina v Celju so se med delom vnele deske, ki so bile v bližini močno zakurjene peči. Ogenj se je naglo razširil in bi bil prav gotovo uničil vso delavnico, zlasti ker je bila tam nakopičena velika zaloga lesa, da niso prišli naglo gasilci in požar omejili. Kljub temu je škode za več tisoč dinarjev.

—o—

Kravo so ukradli

Posestniku Francu Graberju na Gačniku v mariborski okolici je bila ukradena iz nezaklenjenega hleva krava. Kot kažejo sledi, je tat odgnal kravo v smeri proti Mariboru, vendar se zasledovalcem ni posrečilo da bi ga dobili v roke.

—o—

Nesreča v rudniku

V rudniku Hudi jami nad Laškim se je ponesrečil 44 letni rudar Rudolf Veber s Strmc pri Laškem. Ko je zasipal gramoz, je padel nanj jamski voziček in ga hudo poškodoval po obrazu in rokah. Morali so ga odpeljati v celjsko bolnico.

—o—

Padel s kolesa

Pekovski pomočnik Jože Remec iz Ljubljane se je peljal s kolesom, pa je izgubil ravnotežje, padel na tla in so ga morali odpeljati v bolnico.

—o—

'ŠIRITE AMER. SLOVENCA'

DENARNE POŠILJATVE

nakazujemo za Jugoslavijo, Italijo in vse dele sveta po dnevnem kurzu. Prejemniki dobijo denar na dom po pošti. Včeraj so bile naše cene:

ZA DINARJE:

Za $ 2.45	100 Din
Za $ 4.75	200 Din
Za $ 7.00	300 Din
Za $11.00	500 Din
Za $21.50	1000 Din
Za $42.50	2000 Din

ZA LIRE:

Za $ 6.30	100 lir
Za $12.00	200 lir
Za $29.00	500 lir
Za $57.00	1000 lir

Vse pošiljatve naslovite na:

JOHN JERICH
1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNICO in kratek SLOVAR.

Zelo praktična knjiga. Žepne oblike.

TA NOVI SLOVAR ima posebno poglavlje o ameriški angleščini. Slovar je priredil in sestavil znani profesor J. Mulaček, ki je bival več let v Ameriki. — Knjiga ima 295 strani.

CENA:
Trdovezan v platno.... $1.50
Broširan mehko $1.25

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Beseda o tem in onem

OBE PLATI ZVONA

(Beseda Slovenske zveze društev Najsv. Imena)

Pred nedavnim časom je izšel v tem listu spis: Zahtevamo pojasnila! Priobčila ga je tudi Prosveta z naslednjim komentarjem: "Pripomba uredništva Gornje "Pojasnilo" četvorice clevelandskih rojakov se tiče indirektno tudi uredništva Prosvete, zato je potreben ta komentar. Potrebno je omeniti tudi to, da slično falotstvo ne bi našlo prostora v katoliškem listu, če bi se skuhalo z naše strani — in z enostavnega razloga, ker rojaki pri katoliškem businessu ne poznajo svobode tiska za nasprotnika, so pa vedno pripravljeni zlorabiti svobodščine na nasprotnikov račun za svoj business. To dokazuje vsa reakcionarna katoliška propaganda v Ameriki, ki nesramno izrablja ameriške civilne svobodščine zase, istočasno pa skuša ubiti iste svobodščine pri nasprotniku zlepa ali zgrda. Toliko za uvod.

Mi smo že pribili, da tu ne gre za Barbiča; ni edini, ki piše za Prosveto; so še drugi, mnogo drugih je — in še več jih je na naši strani onih, ki kritično pisanje te vrste odobravajo z naročanjem Prosvete. Barbič ne more diskreditirati onega, ki je med veliko večino članov SNPJ že davno diskreditirano. Če bi ne bilo pri večini članov diskreditirano — bi bila naša jednota že davno propadla, namesto da še vedno narašča in Prosveta bi ne izhajala več, tako pa še vedno dobro izhaja in konvencije SNPJ ne bi druga za drugo poudarjale naših svobodnih misli in dajale zaupnice onim odbornikom, ki ta načela najbolje zastopajo pred našo ožjo javnostjo.

To veliko dejstvo, rojaki iz Clevelanda, vas pobija in prav tako pobija vašo absurdno trditev, da vam hoče Barbič nekaj "namenoma" diskreditirati. Ali ste že tako na slabem, da se bojite enega samega človeka? En sam človek naj vam diskreditira ono, kar je pri velikem delu slovenskega ljudstva v Ameriki že davno diskreditirano?

Jasno je, da tu ne gre za Barbiča. Saj ti rojaki niso tako naivni, da bi pri Prosveti in v našem javnem življenju v Ameriki sploh videli samo Barbiča. Ne! Poznamo se. Tu se gre za sistematičen terorizem proti vsem, ki mislijo tako kakor Barbič! Njim gre za teroristično nahrujevanje, katero jim je "moralno dovoljeno". Njim je moralno dovoljeno vsako sredstvo, naj bo še tako podlo, nepošteno in nemoralno! Pa se še zvijate, da pri vas namen posvečuje sredstva! Sami se bahate s svojimi nepoštenimi sredstvi!

Ali pa mislite, rojaki, da boste dosegli svoj namen? Kajpada, Barbiča lahko oropate kruha — saj se sami bahate, da boste 88 far "izdumpali" na enega človeka (če bi se le vi zavedali, kako ste majhni in absurdni s to grožnjo za klobukom!) — lahko ga tudi fizično ubijete (saj vaša barbarska cerkev ne bo storila to prvič), toda boste li dosegli svoj namen? Ne boste! Barbič bo še vedno imel svobodno besedo v Prosveti (kadar bo pisal stvarno in dostojno), čeprav ne bo več motornik pri clevelandski ulični železnici — in če ga ubijete telesno drugi in drugi in drugi! Le zapomnite si to, rojaki!

Rojaki, s tem ste priznali svoj poraz! Priznali ste, da je pošten boj argument pri vas bankrotiral — zato iščete nepoštenih sredstev pred vsem terorizem.

Vedite, da vemo, da je vaša hierarhija skušala uriniti v državno ustavo v New Yorku točko, s katero bo prepovedana vsaka, tudi znanstvena kritika vaših dogem, toda odšla je z dolgim nosom. Točka bi bila v konfliktu z garancijo svobode in tiska — in šla je v koš. Vaša hierarhija je skušala tudi na razne načine omejiti svobodo tiska magazinov in knjig pod pretvezo 'nemoralnosti' (pod isto pretvezo, pod katero ste s pomočjo protestantov ubili že nekaj filmov, ampak le tiste, ki so bil res na smetišče, ne pa znanstvenih), toda ni šlo. Ameriški Bill of Rights še stoji v ustavi in ostal.

Dobro poznamo vašo zvito taktiko. Lahko stopimo 30 ali 40 let nazaj do našega prvega lista in naše prve organizacije, ko ste arogantno zavihteli gorjačo češ, da mi nimamo pravice eksistirati. Že takrat ste nastopili s terorizmom, bojkotom, strahovanjem, s hudičem in policajem in z denunciranjem pri delodajalcih in v mnogih primerih z dejanskimi napadi. — (Naša pripomba: Ker imate tako bujno domišljijo, kaj vse smo "zakrivili", se nič ne spominjate, da bi koga na grmadi sežgali — ali na križ pribili? To bi imeli le pri vaših uspeh, če bi jih s svojimi strahovi v veri potrdili. In ves ta čas je bil v vaših očeh vsak naš migljaj obrambe "napad na Boga" in tako je še danes. Baš nasprotno: diskreditirali ste sami sebe, svojo cerkev.

Dokažite nam, da smo se mi kdaj poslužili vaše teroristične taktike. Dokažite nam, da smo mi kdaj bojkotirali vaše liste in organizacije, da smo mi kradli vaše mrliče, kakor kradete vi naše. Tega nam ne boste dokazali. Mi spoštujemo civilne svobodščine, tako za vas kakor za se, ker verujemo vanje, ker verujemo v demokracijo in delamo tako kot učimo. In na vse to smo lahko ponosni. (Naša pripomba: Čestitamo.) Vi se pa ponašate s svojo mizerno metodo maščevanja nad osebami z pobalinsko metodo, nevredno dozorelih ljudi. To je razlika med nami in vami."

Na Molkovo reagiranje dostavljamo:

Zdi se nam, da je moral imeti zelo resne pomisleke, predno se je odločil za natis "Zahtevamo pojasnila!" Sklepamo iz tega, ker si je v uvodu zapel tak spev samohvale, da nas je v zadrego spravil. No pa čast za kar čast — ponatisnil je. Škoda, da ni objavil v tedniku, ki nam je vsem bolj dostopen kot dnevnik, pa tudi Barbič je takrat pisal v tedniku, ki je obligaten za vse članstvo SNPJ. Tako so ostali člani brez pojasnila. Pa upamo, da bo Molek to ponatisnil v uradni izdaji.

Pa pojdimo k "pripombi uredništva". Takoj v vstopu se v vsej farizejski bahavosti z viška svoje namišljene svobodoljubnosti ozre pomilovalno na "falotstvo", kajti ". . . rojaki pri katoliškem businessu ne poznajo svobode tiska za nasprotnika." — Le počasi in previdno Mr. Molek, kajti s svojo "svobodotiska" znate ponovno, kot ste že v preteklosti, zadeti ob fenc. Da se bo vaša "svoboda" zožila do zelo ozkih mej. Saj ne verujemo, da ste tako kratkega spomina, da bi se ne spominjali več — kako vam je svoboda izražanja odpovedala, še ne pred dobo dveh let. Ali želite, da vam osvežimo spomin (če ste slučajno pozabili), kako v čudno luč ste se takrat predstavili vsej slovenski javnosti.

(Dalje prih.)

—o—

Kjer katoličani ne skrbe za razširjevanje svojega katol. tiska, tam dajejo najlepšo priliko nasprotnikom, da širijo ti svoj protiverski tisk.

"Podkrnoški gospod"

Dolores Vieser: — ROMAN — Poslovenil Janez Pucelj.

"Ali hočeš, da ga umijem ali namažem? Stare reči se ti ne bodo več podale — —"

"Čakajte, spodaj v torbi imam pražnjo obleko," reče fant in hoče skočiti k vratom. Pa materino veselje ga prehiti:

"Ti jo prinesem jaz!" in že ji zadoni korak po veži.

V kotu poleg postelje stoji škaf za vodo. Pljusk, Natrej vtakne glavo do ramen v mrzlo vodo, si jo otira in prska in pri tem preslišiši, da je mati s torbo spet stopila v izbo.

"Ampak, Nartej," zakliče mati, "saj boš še zbolel, kaj si si zmočil lase! Večer je že!"

"Jaz se ne prehladim, saj nisem dečelca!" se zasmeje fant in stresa z glavo, da škropijo kapljice od nje.

"Tako, to je bilo nekaj!"

S temi besedami odpne torbo in izvleče iz nje zelen suknjen jopič in ozke, žoltorjave hlače, naglo smukne vanje, medtem ko mati pospravlja umazano jezdno opremo.

Zavorja mora ogledovati svojega mladca: le kakšen čvrst fant ti je! Z dvajsetimi le zrasel kakor mlado drevo. Tak je stal svoj čas pred njo gospod Sebastijan. — — Njega je izgubila. To pa je njen otrok, njena last, njeno edino in vse. Ta bo vsevdilj ostal njen otrok, njega ne more izgubiti!

"Da si le spet pri meni!" ponovi tiho mati.

Nartej jo stisne za roko tako krepko, da jo zaboli. Vendar ji je tako sladko, ko čuti, kako okorno nežno ji stiskajo roko fantovi prsti.

* * *

Spodaj v veži je hladno. V veliki sobi poleg kuhinje pa je z vezenim hodnim pogrnjena miza, polna pisane lončene in svetle kositrne posode. Tu diši svinjska pečenka in iz vrša se kadi vreto vino; zlati kolački se kopičijo v slastno goro. Je čudovito, mahniti po vsem tem; tako kakor mati, ti ne zna kuhati nihče!

Zavorja srkne od vina in mrvi kolaček. Vsa se je zagledala od veselja: kako mu gre v slast! Vedno spet obrača sklede na najboljšo stran in posluša, kako ponosno pripoveduje njen fant.

"Dunaj? Črna luknja! Ampak gosposko življenje. No, za nas je bilo dostikrat muka. Pa kaj je lepšega kakor jezdariti in bojevati se in ruvati! — — Flegarjev Anderč je dostikrat tičal pri meni. To vam je vesel bratec! On misli tudi s škadronom grofa Ungnada pojezditi nad Turke."

"O," meni mati, "ga doma ne bodo pustili. Kdo pa bo prevzel domačijo za Kamnom?"

"Škoda!" reče Nartej. "Tako sva si bila prijatelja. Sicer že najde človek — —"

Beseda mu zastane.

"Nartej — —" šepne mati.

Fant se zastrmi skozi okno, ki stradajo na njem sonca od zime trudni fajgeljčki. Nato naglo začne:

"No, saj, čez štirinajst dni pojezdim v Breže. Grof Ungnad pojde nad Turke. Zglasil sem se."

"Nartej, nad Turke — — —!!

"Mati, ne bodite hudi — kaj pa naj bi tukaj? Kaj naj vam pomagam hlev snažiti, njive orati ali lan treti — — jaz ne morem, mati, — — nisem za to — — ne morem!"

"Ampak nad Turke — — —!"

"Saj, nad Turke, mati; me noče več izpustiti: jezdariti in biti se — čast, slavo priboriti si, da nihče nič ne more reči — Mati, ne bodite hudi, je pač tako, — — in ni se vam treba bati: vrnem se! Meni se ne zgodi nič!"

"Nikdar več se ne vrneš!" zabeblja Zavorja. Solze se ji potoče po obledelih licih.

"Ne jokajte, mati," prosi Nartej.

"Nikdar več se ne vrneš," zajoka zdaj Zavorja, "srce mi pravi: če te izpustim, se ne vrneš nikdar več! In kaj naj potem jaz? Nartej, ničesar nimam na tem svetu razen tebe!"

"Mati, jaz ne morem tu ostati — —"

Zdaj skoči Zavorja na noge in položi svojemu fantu roko na ramo. Nenadoma se nasmehne:

"Seveda, saj to tudi sama vem," reče toplo, "ti nisi kmet, gospod si! Pa tudi ne smeš služiti za kakega malovrednega hlapca! Samo poslušaj," hlasta mati naprej in sede poleg na klop. "Tvoj oče, gospod Sebastijan iz Žrelca, te je videl na Dunaju in si mu bil kaj po volji. Pa ti pride celo nekoč k meni in vpraša po tebi, kaj naj bi bilo iz tebe. Sama nisem vedela, kaj. In tedaj reče, Nartej, tedaj reče, da hoče on poskrbeti zate — in — pred kakimi tremi, štirimi dnevi je bil spet tukaj — — —"

"Od tega ne maram nič," reče Nartej, "saj se tudi za vas ni menil."

"Ne, ne govori tega, Nartej! On je dober, mogel ni. Je pa zate naredil dosti potov, k — —"

"Čemu?" vpraša fant in strmi. "Če pojdem nad Turka, mi ni treba drugega razen konja in orožja!"

"Ampak, Nartej, saj ti tudi treba ni hoditi nad Turka! Samo poslušaj! Proštija Pod Krnosom ti je namenjena. Stari prošt so umrli in tedaj ima tvoj oče, saj je vendar patron — — —"

"Proštija Pod Krnosom — — —" odreveni Nartej. Strmi nekaj trenutkov v mater in se nato zvonko zakrohota: "Za božji čas, — jaz pa prošt! Kdo se je domislil to šalo?"

Zavorja položi svojemu otroku roko na ramo:

"Je zares in resnično tako," se vzradosti mati, "ti boš gospod Pod Krnosom!"

"Ampak mati — — jaz vendar ne morem postati duhoven — —" se brani fant. Misli prav za prav še vedno, da se mati šali.

"Tega ti tudi treba ni, Nartej," se razvnema gospa Zavorja. "Ne veš: rajnki tinjski prošt sami so biti tudi samo žlahčič."

"Ah, ta!" reče Nartej nejevoljon in prisloni glavo strmo ob zid.

Mati Zavorja pomolči in strmi prestrašena vanj. Večerni zrak je že tako težak, da mati že ne more več prav razločevati sinovih potez. Samo oči mu buljijo, dve trdi iskri, tja preko nje.

(Dalje prih.)

DVE VRSTI DRŽAVLJANSTVA NA ČEŠKEM

Z gledišča mednarodnega prava pomeni protektorat (iz latinske besede protegere — ščititi) odnose dveh držav, od katerih je ena zaščitnica, druga pa uživa zaščito. V podrobnostih so ti odnošaji urejeni različno, kakoršen je pač namen in nastanek protektorata, vedno pa je bistvo take ureditve v tem. da protektorska država prevzame skrb za nedotakljivost meja države, ki jo ima v svoji zaščite ter s tem seveda tudi njeno mednarodno politiko.

V češkoslovaškem primeru ima protektorat v nekih ozirih prav svojski značaj. Dejstvo, da živi na Češkem in Moravskem še znatno število Nemcev, je privedlo do tega da sta v protektoratu dve vrsti državljanstva. Nemci bodo državljani Nemčije, Čehi pa državljani protektorata. S tem se je ustvarila tudi dvojna podsodnost. Nemčija bo za svoje državljane vsaj v nekaterih krajih ustanovila svoja sodišča, Čehi pa bodo podrejeni podsodnosti domačih sodišč.

Običajno imenuje zaščitna država svojega zastopnika v protektoratu, ki ima obširna pooblastila v podrejenem mu ozemlju. Manj običajno je, da ima tudi protektorat svojega zastopnika pri protektorski vladi. Ta primer je v odnosih Češke in Moravske ter ima zastopnik pri vladi rajha naslov poslanik.

M. KLARICH & SON

STAVBENIK IN KONTRAKTOR

3121 So. Parnell Avenue,
CHICAGO, ILL.
Telefon Calumet 6509

GRADIMO

nove hiše, velike in male, prenavljamo hiše in razna poslopja. Gradimo garaže, popravljamo porče. — Sprejemamo mala in velika dela. — Delamo načrte za nove hiše, kakor tudi načrte za prenove in poprave.

MOLITVENIKI

ki jih ima v zalogi naša Knjigarna. Kadar naročate molitvenike, vedno omenite, kakšno vezavo želite in pa točno ime molitvenika. Z večjim tiskom so tiskani samo tisti molitveniki, pri katerih je to omenjeno. Drugih se ne dobi v posebnem večjem tisku.

SLOVENSKI MOLITVENIKI:
praktični za starejše in mlajše.

DNEVI V BOGU, molitvenik, ki ima kratko premišljevanje za vsak dan v letu in obenem mašne molitve in vse drugo. Stane rudeča obreza, v platno vezan ... 85c
Lepo vezan, zlata obreza ... $1.25

MARIJA POMAGAJ, lepe žepne oblike in lepe vsebine, pripraven za može in žene, stane rudeča obreza ... 75c
Zlata obreza ... $1.00

NEBESA NAŠ DOM. Vezan v fino usnje, vatirane platnice, z zlato obrezo, stane ... $1.50

NEBEŠKA TOLAŽBA, molitvenik z velikim tiskom, zelo pripraven za starejše ljudi, a ima kljub temu pripravno žepno obliko, stane rudeča obreza ... 95c
Lepša vezava, zlata obreza ... $1.50

POT K BOGU. Zlata obreza ... $1.50
Rdeča obreza ... 95c

RAJSKI GLASOVI. Vezan v fino usnje, vatirane platnice, z zlato obrezo, stane ... $1.50

ROŽA SKRIVNOSTNA, molitvenik lepe primer žepne oblike, stane rudeča obreza ... 75c
Lepo vezan, zlata obreza ... $1.00

SLAVA MARIJI. Molitvenik, ki je prirejen za ameriške Slovence. Vsebuje tri maše, razne molitve, razne litanije, Križev pot, skupne molitve za cerkvena društva, kot jih molijo dr. Najsv. Imena pri skupnih sv. obhajilih in razne cerkvene pesmi. Tiskan z večjimi črkami, stane:
Fino usnje vatirane platnice, lepo vezan z zlato obrezo ... $1.50
Vezan v fino usnje, trde gibčne platnice, zlata obreza ... $1.25
Umetno usnje, zlata obreza ... $1.00

VEČNO ŽIVLJENJE. Krasen molitvenik zlasti za može in fante, lepo vezan v usnje z zlato obrezo ... $1.50

VEČER ŽIVLJENJA, molitvenik z večjim tiskom, lepe žepne oblike, Križev pot s podobami, stane rudeča obreza ... 85c
Zlata obreza ... $1.25

VODITELJ V SREČNO VEČNOST. Rdeča obreza ... 65c

V SIJAJU VEČNE LUČI, molitvenik z velikim tiskom, pripraven za starejše ljudi, z primerno žepno bliko, stane rudeša obreza ... 95c
Zlata obreza ... $1.50

ANGLEŠKI MOLITVENIKI:

"THE DEVOUT CHILD", (za otroke) male oblike ... 15c

CHILD'S PRAYER BOOK", (za otroke), maša ilustrirana s slikami, lepo vezana ... 25c

"KEY OF HEAVEN", (za mlajše in starejše), v umetno usnje vezan, rudeča obreza ... 50c

"KEY OF HEAVEN", (za odrastle), umetno usnje, zlata obreza ... 80c

"KEY OF HEAVEN", (za odrastle) v usnje vezan, zlata obreza ... $1.25

"KEY OF HEAVEN", (za fante in dekleta ter odrastle sploh), fino vezan, zlata obreza ... $1.50

"KEY OF HEAVEN", (za odrastle), fino vezane vatirane platnice, vdelan križec na platnici odznotraj, zlata obreza ... $1.75

"KEY OF HEAVEN", (za dame in moške) v najfinejše usnje vezan, biserni križec vdelan znotraj na platnicah, zlata obreza ... $2.50

"KEY OF HEAVEN", (lep molitvenik za ženske in dekleta) vezan v biserne platnice, biserni križec vdelan znotraj v platnice, zelo pripraven za darila, zlata obreza ... $2.75

Druge knjige in molitveniki:

"THE CATHOLIC GIRL'S GUIDE", molitvena knjiga zelo pripporočljiva za dekleta, rudeča obreza ... $2.00
V fino usnje vezana, zlata obreza ... $2.50

"THE SMALL ROMAN MISSAL", sv. maše za vse nedelje in praznike, rudeča obreza ... 50c
Boljše vezane, zlata obreza ... $1.50
Fino vezane, zlata obreza ... $1.75

SVETO PISMO V ANGLEŠČINI:

"THE NEW TESTAMENT" (1011-Ar) of Our Lord and Saviour Jesus Christ, evangeliji in evangelijske prilike po grškem originalu, z zemljevidom svete dežele, tiskan na finem papirju, 950 strani, trdno vezan ... $2.50

"THE HOLY BIBLE" (1011) (Sveto pismo stare in nove zaveze), z zemljevidi svete dežele, tiskan na finem tankem papirju, 1360 strani, trdno vezan ... $2.75

Ko naročate te knjige vedno navedite točno jasno ime molitvenika ali knjige, ki jo želite ter ceno, da bo tako mogoče pravilno po želji postreči.

H naročilom je treba pridjati potrebni znesek, katerega je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Poziv in odgovor.

Kaj je v Pittsburghu, Pa., mi ni znano. Izgleda, da je dobila uprava Slov. doma poziv, naj malo diskriminira pri takih, ki dom uporabljajo, in tu se čutijo okoli "Napreja" prizadete, se sklicujejo na civilne svobodščine, svobodo političnega in verskega prepričanja, in pozivljajo mene, da naj jaz postavim glave na pravo mesto tam v Pittsburghu, ker "vam bodo bolj verjeli ko nam". Jaz morem kako blekniti le, kolikor pač iz tega razvidim, in se morem motiti. Zdi se mi, da uprava doma ne pozna zgodbe z lisico in ježem, ko je najprej pohlevni jež v kratkem postal gospodar vsega lisičjega brloga, in je morala lisica oditi. Vsaj nekateri pa utegnejo to zgodbo poznati. To je zelo prekerna zadeva, ko mora tisti, ki je zidal in žrtvoval za dom, oditi. Vem, da boste ogorčeni, ampak vsaj jaz imam precej izkušenj.

Ko bi šlo samole za delavska vprašanja, organizacijo, pravičnost,jasne delavske pravice, za kruh, kakor govorimo, sem odločno zoper vsako diskriminacijo. To hočejo na podlagi prav papeževih enciklik tudi katoličani, katoliški delavci, in noben katoličan ne more biti zoper take pravične delavske zahteve in za tako pomoč šibkejšim, slabejšim. Dobro poznam in poznate 'the outstretched hand", saj sami s tem močno operirate, ste pohlevni, kakor je bil jež, ko je prišel k lisici, ampak izkušnja uči, da mora vsak katoličan biti zelo previden, ker taka pohlevščina, ko ste v manjšini in še slabi, se izpremeni takoj po ježovem, ko pridete do večine, do moči. Svobodno versko prepričanje. Hm? Ko so se zadnjič na Francoskem komunisti in katoličani skoroda že pobotali za skupno ljudsko fronto, in so katoličani le opozorili na versko svobodo,je takoj hudo padlo. Saj je vam znano. Se ne bom z vami prepiral, ko trdite, da je n. pr. v sedanji Rusiji verska in politična svoboda. Jaz pravim, da ni nobene, ker tam ste na konju, pri moči, tu šele začenjate, ste v manjšini in ježevo pohlevni. Naj bo le uprava Slov. doma v Pittsburghu malo previdna, ako noče, da jo doleti usoda lisice, ko se bodo morali mufati iz hiše, katero so sami zidali, in bodo prišli v hišo taki, ki niso zidali. Poleg golih krušnih vprašanj je še marsikaj, in tu se radi marksizma začne — diskriminacija, ker se pač mora, če ne na katoliški strani, pa hudo diskriminirajo marksisti sami, ko so na konju. Vi ste še mladi, jaz vsaj sem precej star lisjak, in sem že dostikrat izkusil tisto ježevo pohlevnost.

*

Čehoslovaška tragedija.

Danes je ostalo le še ime. Sodba je pri pičlih vesteh otežkočena. Ne gre, da bi kdo udaril takoj s kolom. Ako je šel Tiso v Berlin za pomoč zoper Čehe, je šel najemat kozla za vrtnarja. Ako je tako. Dalje so baje Slovaki vzklikali: "Slava Hitler". Ako so res to delali Slovaki, so se morali pretkani Nemci v pest smejati, saj imajo prav Nemci tisto, ki udari na glavo, in se glasi: "Nur die groessten Kaelber, waehlen sich ihre Metzger selber". Slovaki bi bili strašna teleta.

V. S. Platek, predsednik Slovaške narodne zveze, je podal izjavo, da morajo iti Slovaki s Čehi. Dobro in pametno. Že danes je prepozno in po toči. Z avtonomijo se je pričelo in s poginom je končalo.

E. Beneš je zdaj tudi le golo ime. Najprej je molčal, nato je pozval Čehe in Slovake, naj se "pripravijo za svobodo naroda v svobodni Evropi". Kako? Z borbo? Utegne biti prepozno. Nemec jim je že dobro zvezal roke. Volja je pa dobra. Dalje je imenoval razkosanje a 'shocking internacional crime'. Seve je zločin. Ampak kdo se danes za to zmeni? Anglež in Francoz sta zavihala nos, češ, kaj nama mar Ne vem, če bi bilo v septembru lanskega leta mogoče, ampak ko bi bili Čehi, Slovaki in Rutenci imeli zdaj glave na pravem mestu, in bi bili skupno in malo borbeno nastopili, bi bilo morda pomagalo, saj je menda Hitler, kako zatrjujejo, le blufal. Zdaj je prepozno, in se mora čakati le na kak izreden dogodek. Dr. Jan Masaryk je govoril in pozval "naj se zberejo okoli amerikanske zastave". Kak izreden dogodek pač, redno ne če biti ništa.

"Internacional crime". Kdo se zmeni? Tajnik Hull je rekel nekaj v imenu Roosevelta, drugače se pa Amerikanci zanimajo bolj za neko vspenjačo skozi Kehlstein, ko se Hitler vozi na samotno gnezdo in tam študira,kam bo jutri marširal.

—o—

80 LET ŽIVLJENJA, A SAMO 20 ROJSTNIH DNEVOV

Redko priložnost, da človek doseže starost 80 let, a obhaja v tem času samo 20 rojstnih dni, je doživela pred kratkim 83 letna vdova po mesarju Terezija Kaindlova iz Friedberga na Bavarskem. Starka je namreč prišla na svet med 28. februarjem in 1. marcem, in sicer 29. februarja prestopnega leta 1856. Šele prihodnje leto 29. februarja, seveda če ga doživi, bo obhajala ena in dvajsetič svoj rojstni dan.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in prepričajte se!

Pomlad je tukaj!!

Vaši domovi mogoče potrebujejo nove strehe, mogoče delne poprave na isti. Mi izvršujemo zanesljivo vsa strešna (Roofing) dela. Izvršujemo tudi vsa kleparska dela vse vrste. Napravimo vam nove žlebove in vsa pleharska dela, kakoršnekoli rabite. Vsi naši delavci so zavarovani, kar vas varuje pred veliko odgovornostjo, če se kdo ponesreči pri delu na vaši hiši. Vprašajte nas za ceno za vaša strešna dela. Nasvete in cene dajemo brezplačno. Pokličite nas, da vidimo, kakšna popravila rabite.

S. C. Lesniak
ROOFING & SHEET METAL WORKS
1802-6 West 18th Street, Chicago, Illinois
Tel. CANAL 0569